

Lichenologische excursie naar Lichtaart op zaterdag 18/08/2018 (Atlasproject lichenen en lichenicole fungi van de provincie Antwerpen)

Daniel De Wit

Lichtaart is een groene gemeente waar de zandgrond bedekt wordt door dennen en heide met soms wat open plekken voor onze rendiermosachtigen. Dit alles bevloeit door de Kleine Nete.

Zeven korstmosadepten, Daniel De Wit, Ronny Dingemans, Filip Fleurbaey, Karl Hellemans, Jef Van Beek, Paul Van Sanden en Ludo Wens verzamelden aan de kerk van Lichtaart om het uurhok C5-27 te inventariseren.

De vertrouwde samenhang van linde en kerk/kerkhof, was ook hier te vinden en dat leverde ons de eerste 38 taxa op waaronder zelfs een *Ramalina farinacea* (melig takmos) midden in de gezonde dorpskern!

Het kerkhof ligt meestal in de buurt, maar in Lichtaart kwam daar nog bij dat het midden tussen de dennen lag. De grootste verrassing hadden we al te pakken bij de ingang op een bakstenen muur, een sterke aanwezigheid van *Trapelia placodioides*, het wit sterschofeltje.

© Daniel De Wit

Het wit sterschofeltje had onmiddellijk de nodige aandacht maar voor Ludo gingen de lichenologen pas door de knieën of was het voor de smalle citroenkorst? De microscopische zekerheid van deze laatste soort heeft Filip ons nadien kunnen leveren.

Een vondst op een houten kruis op het kerkhof gaf na toepassing van K een violetkleurig resultaat. Het moest *Polycauliona ucrainica* zijn (gekroesd dooiermos). *P. ucrainica* zeker maar gekroesd dooiermos? De Nederlanders hebben namelijk *P. ucrainica* nog niet erkend als een nieuwe soort (van Herk *et al.* 2017) maar beschouwen deze als een morfologische afwijking van *P. candelaria* (gekroesd dooiermos)! Reeds in 2012 is voor de checklist van België, Luxemburg en Noord-Frankrijk (Diederich *et al.* 2012) een revisie van de collectie van *Xanthoria candelaria* van de regio gebeurd en gemerkt dat het meestal *Xanthoria ucrainica* betrof (Diederich *et al.* 2012). Op basis van een moleculair onderzoek door Arup (2013) is de nieuwe naam, *Polycauliona ucrainica* ook opgenomen in de Index Fungorum (gecons. op

26/09/2018). Duitsland (Wirth 2013) en Frankrijk (AFL 2014) volgden het voorbeeld om de soort die voor het eerst in Oekraïne gevonden werd als nieuwe soort te erkennen.

Wat zijn nu de verschillen?

P. ucrainica © R.Dingemans

	<i>Polycauliona candelaria</i>	<i>P. ucrainica</i>
thalluskleur	Geel-oranje	Geel-groen
thallusvorm	koraalachtig	vlak
	top smaller dan basis	top breder dan basis
ecologie	overwegend op steen	enkel op hout

In de namiddag zijn we dan op zoek gegaan naar een rij alleenstaande bomen op de Papendijk. Een groepje populieren in een paardenwei en een verzameling inheemse bomen brachten variatie in de epifytenflora. De heide met haar *Cladonia*'s was onze laatste betrachting en we vonden zowaar een 'keur' van uitgedroogde maar moeilijk te determineren grondbewoners. Maar we werden wel verwelkomt door een *Pinus sylvestris* met een grote vlek gele poederkorst (*Chrysotrix candelaris*). Zo konden we onze dag besluiten met een overgang van *candelaria* naar *candelaris* en 71 taxa op de teller.